

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Linnea Bertilsson
Naturvårdshandläggare

BESLUT
2014-12-01

Diarienummer
511-8884-2012

Enligt sändlista

Förordnande om utvidgat strandskydd i Färgelanda kommun

Innehåll

Beslut om utvidgat strandskydd enligt 7 kap. 14 § miljöbalken
Ärendets handläggning
Inkomna yttranden
Skälen för beslut
Upplysningar
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskartor
Bilaga 2. Samrådsredogörelse
Bilaga 3. Sändlista
Bilaga 4. Besvärshänvisning, blankett 04

Beslut

Länsstyrelsen förordnar att de sjöar som anges nedan omfattas av utvidgat strandskydd. Strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill det angivna avståndet från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd, detta gäller även från strandlinjen för öar.

Strandskyddsområde 200 m

Ellenösjön	Ragnerudsjön
Fjällsäterstjärn	Rådaneshöjden
Hästestruten	Svingsjön
Nyckelvattnet	Östersjön

Beslutet medför att strandskyddsområdet vid sjöarna Häresjön, Hillingsätersjön och Långhalmen minskar till generellt strandskydd om 100 m från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd.

Områden där strandskyddet upphävs i samband med detaljplan eller som saknar strandskydd pga att området var planlagt 1975 (och där planen fortfarande gäller), berörs ej av beslutet. Om sådana detaljplaner upphävs eller ersätts så inträder utvidgat strandskydd enligt avståndsangivelse i detta beslut. Sådana områden redovisas särskilt som ”anpassad gräns” på bifogade kartor, bilaga 1.1-1.12.

I vissa områden har anpassning av strandskyddsgränsen gjorts, med hänsyn till vägar, befintlig bebyggelse, speciellt höga naturvärden och dylikt. Dessa områden redovisas särskilt som ”anpassad gräns” på bifogade kartor, bilaga 1.1-1.12.

Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 14 § miljöbalken (1998:808). Beslutet gäller omedelbart även om det överklagas. Under förutsättning att beslutet vinner laga kraft upphäver Länsstyrelsen sitt beslut 1975-06-16 om strandskyddsområden i Färgelanda kommun, i den del det gäller utvidgat strandskydd.

Ärendets handläggning

Den 1 juli 2009 trädde nya strandskyddsbestämmelser i kraft. Efter den 31 december 2014 gäller utvidgat strandskydd endast inom områden som har beslutats med stöd av den nya lagstiftningen, 7 kap 14 § miljöbalken. Avsikten är enligt regeringens proposition 2008/09:119 om strandskyddet och landsbygdsutvecklingen att Länsstyrelsen ska se över områden med utvidgat strandskydd.

Berörda myndigheter har, med stöd av 25-26 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm, givits möjlighet att yttra sig över förslaget till beslut. Markägare och innehavare av särskild rätt till marken har, genom kungörelsedelgivning i Post- och Inrikes Tidningar, Göteborgs-Posten, Borås tidning, Dalslänningen och Skaraborgsbygden under v 16

2013, enligt 24 § i samma förordning som ovan, givits möjlighet att yttra sig över förslaget till beslut.

Inkomna yttranden

Nedan följer en sammanfattning av yttranden som inkommit över förslaget till utvidgat strandskydd i Färgelanda kommun. En sammanställning av alla yttranden och Länsstyrelsens eventuella kommentarer till dessa finns samlade i bilaga 2. Yttrandena i sin helhet finns i detta ärendes akt.

Dalslands kommunalförbund anser att det grundläggande strandskyddet om 100 m är tillräckligt för många sjöar och vattendrag i Dalsland, och att den kommunala kompetensen är grundläggande för att kunna fatta korrekta beslut om vilka sjöar som kräver utökat strandskydd.

Kommunalförbundet anför vidare att det saknas skäl för utvidgat strandskydd vid befintlig bebyggelse. Här ska generellt strandskydd gälla. För att främja landsbygdsutvecklingen i Dalsland föreslår kommunerna även att bebyggelsegrupper om 2-3 hus med ett inbördes avstånd av max 200 m, samt en buffertzona på 100 m kring dessa, undantas från utökat strandskydd. Allmän väg bör medföra att det utvidgade strandskyddet bryts.

Kommunalförbundet anser vidare att beslutade LIS-områden ska undantas, att Kommunernas egna åsikter ska vara vägledande för vilka sjöar som får utvidgat skydd och i de fall utökat skydd föreslås bör det vara 150 m.

Färgelanda kommun ställer sig bakom de gemensamma principer som formulerats av Dalslands kommunalförbund. I Färgelanda kommun finns inget behov av utvidgat strandskydd. Det skulle vara ett allvarligt hinder för kommunens framtida utveckling.

Dalslands miljönämnd anför att inga motiv för utvidgat strandskydd finns inom bebyggelseområden, och att områden som skärs av från stranden av allmän väg generellt saknar motiv för utvidgat skydd även om lokala förhållanden kan motivera en utökning på specifika platser. Nämnden anser att en generell nivå på det utvidgade strandskyddet omfattande 150 m, som kommunalförbundet föreslår, inte är lämplig. Nämnden förordar istället ett differentierat strandskydd.

LRF Västra Götalands län samt LRF Färgelanda anser att det generella skyddet på 100 m tillgodoser mycket väl de ändamål som strandskyddet är satt att bevaka, samt påpekar att den nya strandskyddslagen syftade till att stärka strandskyddet i områden med högt exploateringsstryck, och sänka skyddet i andra områden. LRF anser vidare att beslutet ska vara väl förankrat hos markägare och kommuner, att jordbruksverksamhet är viktigt för att hålla markerna öppna och att Länsstyrelsen inte får göra en alltför strikt tolkning av vad som klassas som näringsverksamhet i undantagen för areella näringar, att utökat strandskydd inte ska omfatta

områden där det redan finns samlad bebyggelse samt att dubbelskydd av områden bara medför ökad byråkrati.

Naturskyddsföreningen i Färgelanda anser Kroppefjälls sjöar är speciellt intressanta ur naturvårdssynpunkt att ha ett utvidgat strandskydd. Vi instämmer därför i Länsstyrelsens bedömning. Vid en framtida titt bör även Ålevattnet och Muggelidssjön få utökat skydd. Föreningen konstaterar vidare att Hillingsättersjön har en särställning som besöksmål, samt att Ellenösjön och Östersjön är de sjöar som har störst friluftsintrasse.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Bestämmelser

Strandskydd omfattar normalt land- och vattenområden intill 100 meter från strandlinjen. Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Ett beslut att utvidga strandskyddsområdet ska gälla omedelbart även om det överklagas (7 kap 14 § MB).

Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv samt bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet (7 kap 13 § miljöbalken).

Allmänna överväganden i fråga om utvidgat strandskydd

Enligt regeringens proposition 2008/09:119 om strandskyddet och landsbygdsutvecklingen innebär de nya bestämmelserna i miljöbalken en skärpning av kravet för att utvidga det område som omfattas av strandskydd. En utvidgning får ske om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Avsikten är att det ska finnas ett tydligt och långsiktigt behov av ett utvidgat strandskydd. Ett beslut om utvidgat strandskydd behöver grundas på hänsyn till berörda områdets värden samt till nuvarande och förväntade behov av tillgängliga strandområden. Enligt propositionen kan beslutet om utvidgat strandskyddsområde komma att avse:

1. Områden som omfattas av annat områdesskydd, till exempel naturreservat, som inte innebär samma skydd för strandområden som bestämmelserna om strandskydd,
2. Riksintresseområden enligt 3 kap 6 § andra stycket och 4 kap 2-8 §§, som är relevanta för strandskyddet,
3. Kust- och skärgårdsområden som inte redan har förlorat i betydelse på grund av exploatering,
4. Grunda havsbottnar av betydelse för flora och fauna,
5. Välbesökta friluftsområden eller områden som har tydlig potential att bli det och som riskerar att gå förlorade utan ett nybyggnadsförbud,
6. Tätortsnära strövområden, eller
7. Ekologiskt känsliga områden som inte omfattas av annat områdesskydd.

Ett av strandskyddets syften är att säkra strandområden så att de förblir tillgängliga för alla enligt de grunder som gäller för allemansrätten. Skyddet baseras på uppfattningen att stränderna är en av de mest värdefulla tillgångarna för friluftslivet i dess olika former. Detta är av nationellt och regionalt långsiktig karaktär. Strandskyddet ska möjliggöra för människor att nu och i framtiden fritt kunna ströva utmed stränderna, att vistas där, att bada eller att bara njuta av den naturupplevelse som mötet med vattnet ger, antingen det gäller havet, insjön eller något vattendrag. Strandskyddet utgör dessutom en väsentlig del av säkerställandet av riksintressen för naturvård, friluftsliv och fiske enligt 3 kap miljöbalken.

I översynen har Länsstyrelsen identifierat de strandområden som har särskilt höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet kring sjöar. Dessa områden bör omfattas av ett utvidgat strandskydd för att förhindra att de exploateras och förlorar sina värden för strandskyddet. Tillkommande exploatering, även om den sker utanför hundrameterszonen, riskerar att bland annat skada ett områdes orördhet och upplevelsevärden eller dess biologiska värden och därmed dess värden för friluftslivet och växt- och djurlivet.

Områdesskydd som naturreservat, kulturresevat, Natura 2000-områden, nationalparker, djur- och växtskyddsområden, naturminnen och landskapsbildsskydd är tydliga indikationer på områden med stor betydelse för strandskyddets syften. Länsstyrelsen anser att dessa områden har så höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet att ett utvidgat strandskydd krävs för att säkerställa syftena.

Enligt Länsstyrelsens mening är områden som har pekats ut som riksintressen för naturvård eller friluftsliv eller omfattas av geografiska bestämmelser enligt 4 kap på grund av höga natur- och rekreationsvärden värdefulla för strandskyddets syften.

I Länsstyrelsens underlagsmaterial för beslutet ingår också olika inventeringar och klassningar av värdefull natur. Inventeringarna omfattar områden med värdefulla lövskogar, värdefulla vattendrag och våtmarker, nyckelbiotoper, skyddsvärda träd, ängs- och betesmarker, samt värdefulla odlingslandskap. Vad gäller de sjöar som har strandområden som omfattas av ovanstående inventeringar har Länsstyrelsen gjort en bedömning från fall till fall av dessa naturvärdens omfattning och betydelse för strandskyddets syften.

Länsstyrelsen bedömer att områden med höga upplevelsevärden är viktiga att bevara för allmänheten eftersom det finns ett behov av tillgängliga strandnära sådana nu och i framtiden. Stockholms Regionplane- och trafikkontor har gjort flera utredningar om hur man kan mäta kvaliteter i friluftslivs- och rekreationsområden. Det vanligaste önskemålet med att vistas i naturen är att uppleva lugn och ro. Områdena ska gärna ha god tillgänglighet, vara stora, tysta och erbjuda variation och omväxling. För att

uppleva värden som exempelvis orördhet och skogskänsla krävs att avståndet till störande exploateringar är mellan 200 och 300 meter. Länsstyrelsen bedömer därför att det är viktigt att vid sjöar som har dokumenterade värden utvidga strandskyddet i syfte att säkerställa upplevelsevärden för allmänheten och friluftslivet. På så sätt kan större sammanhängande strandnära strövområden eller områden med andra höga upplevelsevärden bevaras för framtiden utan påverkan från närliggande bebyggelse.

I närheten av tätorter eller områden med sammanhållen bebyggelse är trycket att utnyttja kvarvarande obebyggda områden särskilt stort om de ligger strandnära. Här är också efterfrågan på tätortsnära rekreationsområden hög, eftersom det bor många människor på samma plats. Strandnära obebyggda områden i dessa lägen har därmed ett särskilt stort värde utifrån strandskyddets syften. Länsstyrelsen bedömer därför att det vid sjöar med dokumenterade värden är av särskild vikt att det finns utvidgade strandskyddsområden intill och mellan tätorter och sammanhållen bebyggelse. Särskilt viktigt är detta i anslutning till kusten och insjöar som utgör populära turistmål.

För såväl djurlivet som allmänhetens rekreationsupplevelser kan det även finnas stora värden i större områden med ett antal sjöar och/eller sjösystem som ligger tätt och där det finns möjlighet att röra sig fritt mellan sjöarna. Ett sådant område är Kroppefjäll. Kroppefjäll är en stor högplatå som berör kommunerna Färgelanda, Vänersborg, Bengtsfors och Mellerud. Dalformationens berggrund ger förutsättningar för höga naturvärden och en rik växtlighet. Området är rikt på sjöar samt myrkomplex och vattendrag med höga naturvärden och rikt fågelliv. Området har även höga värden för det rörliga friluftslivet. Flera mindre områden inom Kroppefjäll utgör också naturreservat och natura 2000-områden. Det är av stor vikt att områdets orördhet, upplevelsevärden och värden för det rörliga friluftslivet värnas.

Ett annat sjörikt område med höga värden för allmänhetens friluftsliv är Herrestadsfjället, en vidsträckt höjdplatå belägen på gränsen mellan kommunerna Munkedal, Uddevalla och Färgelanda. Området har en imponerande landskapsbild, med en omväxlande terräng med sjöar, berg och skogar. Området används populärt för vandring och turskidåkning, samt bär- och svamplockning, bad och fritidsfiske. Vattensystemet kring Viksjön är populärt för kanotning, och Bohusleden går genom området. Området har i sin helhet pekats ut som riksintresse för friluftsliv. En stor del av området, beläget i Uddevalla kommun, utgör även naturreservat. Ytterligare några mindre områden utgör naturreservat respektive landskapsbildsskyddsområde. Det är av stor vikt att områdets naturvärden, upplevelsevärden och övriga värden för det rörliga friluftslivet värnas. Endast en liten del av området berör dock Färgelanda kommun.

Många av de värden som beskrivs ovan handlar om vikten av att bevara större sammanhängande områden tillgängliga för såväl allmänheten som växt- och djurlivet nu och i framtiden. Såväl upplevelsevärdena som

värdena av oexploaterade områden för växt- och djurlivet skadas om områdena fragmenteras. Länsstyrelsen ser därför sammantaget starka skäl till att besluta om utvidgade strandskyddsområden som har en betydande storlek och inte delas upp i mindre områden eftersom de då tappar i värde.

Kring vissa sjöar är stränderna bitvis så flacka att marken där under delar av året ligger under vatten och tillgängligheten för allmänheten därför är tidvis begränsad. Exploatering utanför hundrameterszonen skulle här ytterligare begränsa allmänhetens tillgång till strandområdet. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd i dessa områden är nödvändigt för att säkerställa allmänhetens tillgång till strandområdena.

Utbyggnad av bebyggelse och infrastruktur i områden som tidigare varit oexploaterade ger också upphov till övergödande utsläpp. Ny exploatering som placeras nära vattnet medför en framtida risk för ökade näringshalter i våra sjöar till följd av mindre självrening jämfört med ny exploatering som placeras längre från vattnet. Ökade utsläpp av övergödande ämnen är ett hot mot vattenkvaliteten i ekologiskt känsliga områden samt mot de arter som gynnas, eller till och med är beroende, av näringsfattiga förhållanden. Ett utvidgat strandskydd motverkar ökade utsläpp, och är nödvändigt för att bevara goda livsvillkor för växt- och djurlivet i sådana områden.

Strandskyddets omfattning

Strandskyddsområdet får utvidgas så mycket som är nödvändigt för att säkerställa syftena med strandskyddet, dock högst till 300 meter från strandlinjen. I de flesta särskilt värdefulla strandområden bedömer Länsstyrelsen att ett utvidgat skydd om 200 meter är tillräckligt för att säkerställa skyddets syften. Utvidgat strandskydd om 300 m bör dock kunna ges till stora sjöar, sjöar nära tätorter samt sjöar med andra synnerligen höga värden för växt- och djurliv och/eller friluftsliv.

I vattenområdet är de biologiska värdena generellt som högst i områden som ligger grundare än 6 meters djup. Vad gäller exploateringstryck så har Länsstyrelsen de senaste åren sett ett ökande intresse för olika typer av exploateringar i/på vattnet. Den typen av exploateringar skulle hindra allmänheten från att färdas fritt i/på vattnet, och även påverka strandområdenas upplevelsevärden negativt. Länsstyrelsen anser därför att strandområden med ett utvidgat strandskydd på land ska följas av ett utvidgat skydd även ut i vattnet.

I vissa fall anser Länsstyrelsen att det är motiverat att anpassa strandskyddsgränsen efter befintliga bebyggelsegrupper och större vägar och järnvägar som är svåra att passera. Områden som omfattas av tät bebyggelse, samt områden som skärs av från strandområdet av stora och trafikerade vägar och järnvägar har ofta ett begränsat värde för strandskyddets syften, och bör därför inte omfattas av det utvidgade strandskyddet. I vissa fall kan dock ett område utgöra en viktig passage till ett strandområde, även om det redan idag är bebyggt. Därför måste en

bedömning av ett områdes värde för strandskyddets syften göras i varje enskilt fall.

Strandlinjen

Strandskydd räknas från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. I illustrationskartorna som bifogas beslutet används fastighetskartans ml-skikt från den 21 oktober 2010 som strandlinje.

Miljömål

Sveriges riksdag har formulerat 16 miljö kvalitetsmål som ska leda vår strävan att nå en ekologiskt hållbar utveckling. Utvidgningen av strandskyddsområden enligt ovanstående förslag berör miljömålen ”Levande sjöar och vattendrag”, som bland annat innebär att sjöars, stränders och vattendrags stora värden för natur- och kulturupplevelser och friluftsliv ska värnas och utvecklas hänsynsfullt och långsiktigt, samt ”Ett rikt växt- och djurliv”, som bland annat innebär att arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner ska värnas. Även målet ”Hav i balans samt levande kust och skärgård” berörs.

För att uppnå dessa mål är det många gånger angeläget att begränsa exploatering i närheten av sjöar, vattendrag och hav. Det kan även vara nödvändigt för att inte bryta mot en miljö kvalitetsnorm eller för att motverka att vattnet inte uppnår god ekologisk status.

Motiv för utvidgning

Ellenösjön (bilaga 1.1 och 1.2)

Värdebeskrivning

Ellenösjön är en grund och näringsrik sjö belägen ca 6 km söder om Färgelanda tätort. Sjön står i förbindelse med Östersjön via ett sund i öster. Sjön avvattnas via Valboån åt väster.

Sjön är även en populär fiskesjö, och är berömd i sportfiskekretsar för sitt fina gösbestånd.

Delar av sjön är också mycket grund, vilket gör den till en fin fågelokal. Kring sjön finns också betade strandängar som även de är av stort värde för fågellivet.

Länsstyrelsens bedömning

Ellenösjön med strandområden har höga upplevelse- och rekreationsvärden. Närheten till Färgelanda tätort innebär också att området har värde som tätortsnära rekreationsområde. Exploatering kring sjön, även utanför hundrameterszonen, skulle innebära negativ påverkan på dessa värden. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Nyckelvattnet (bilaga 1.6-1.8)

Värdebeskrivning

Sjön Nyckelvattnet är belägen ca 4 km öster om Färgelanda tätort. Tätorten Stigen ligger i anslutning till sjön. Sjön med strandområden hyser höga värden för såväl växt- och djurlivet som det rörliga friluftslivet. Det tätortsnära läget innebär att området även har betydelse som tätortsnära rekreativområde.

Hela sjöns östra strandområde ingår i riksintresseområdet för naturvård för Kroppefjäll. Området mellan tätorten Stigen och Ragnerudsjön pekas i värdebeskrivningen för riksintresset ut som särskilt värdefullt för friluftslivet.

Kring sjön finns även ett flertal mindre skogsområden som har pekats ut som nyckelbiotoper och värdefulla lövskogar. Ett område längs östra stranden omfattas även av naturvårdsavtal.

Länsstyrelsens bedömning

Nyckelvattnet med strandområden har höga värden för växt- och djurlivet samt för det rörliga friluftslivet. Det tätortsnära läget innebär också att området har värde som tätortsnära rekreativområde. Exploatering kring sjön, även utanför hundrameterszonen, skulle innebära negativ påverkan på dessa värden. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Ragnerudsjön (bilaga 1.9)

Värdebeskrivning

Ragnerudsjön är belägen i området Kroppefjäll ca 2 km från tätorten Högsäter. Sjön med strandområden hyser höga upplevelse- och rekreativvärden samt höga värden för växt- och djurlivet. Sjön med strandområden används populärt för kanotning, fiske, vandring, bär- och svamplockning mm. I den norra viken ligger en campingplats.

Större delen av sjön med strandområden ingår i riksintresseområdet för naturvård för Kroppefjäll. Längs sjöns östra strand sträcker sig naturreservatet Ragnerudsjöns branter, som omfattar en förkastningsbrant med växelvis rika och fattiga bergarter som ger upphov till en variationsrik och artrik flora. Här finns rikligt med död ved och lågor, och ett rikt fågelliv med arter som spillkråka, tretåig hackspett, nötkråka och mindre hackspett. Branterna utgör även potentiella områden för vitryggig hackspett. Från delar av branten har man en mycket vacker utsikt över sjön.

Länsstyrelsens bedömning

Ragnerudsjön med strandområden har höga upplevelse- och rekreativvärden samt höga värden för växt- och djurlivet. Exploatering kring sjön, även utanför hundrameterszonen, skulle innebära negativ påverkan på dessa värden. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat

strandskydd till 200 meter är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Rådaneshjön (bilaga 1.5 och 1.6)

Värdebeskrivning

Rådaneshjön är belägen i kommunens sydvästra del, på gränsen mellan kommunerna Färgelanda och Vänersborg, ca 6 km sydväst om Färgelanda tätort. Sjön ligger i ett naturskönt landskap med höga upplevelsevärden, och både mark- och vattenområden används för rörligt friluftsliv.

Sjön ingår i den så kallade "Flottarleden", som utgörs av ett 4 mil långt sjösystem som sträcker sig från Vassbottensjön i Munkedal till Långhalmen söder om Rådaneshjön i Färgelanda kommun. Leden användes tidigare som flottningsled för timmer, men numera används vattenvägen, som går genom ett naturskönt landskap, som kanotled.

Sjön med strandområden hyser även höga naturvärden. Norr om sjön finns naturreservatet Sjöbotten som främst utgörs av örtrik granskog. Karakteristiskt för området är den rika förekomsten av idegran. Området ingår även i ett större område kring Kroppefjäll som har pekats ut som riksintresse för naturvård. Hela sjöns norra strandområde ingår i riksintresseområdet.

Kring sjön finns många, både större och mindre, områden med värdefull skog, varav några har pekats ut som nyckelbiotoper, några omfattas av naturvårdsavtal och några har pekats ut i Länsstyrelsens lövskogsinventering. Hela Rådaneshjön är utpekad som nationellt värdefullt vatten för fiske.

Länsstyrelsens bedömning

Rådaneshjöns strandområden har betydande värden för såväl friluftslivet som för växt- och djurlivet. Exploatering kring sjön, även utanför hundrameterszonen, skulle innebära negativ påverkan på såväl naturvärdena som upplevelsevärdena kring sjön. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Svingsjön, Hästestruten, Fjällsäterstjärn (bilaga 1.10-12)

Värdebeskrivning

Sjöarna Svingsjön, Hästestruten och Fjällsäterstjärn är förbundna med varandra och är belägna i området Kroppefjäll i kommunens norra del. Sjöarna med strandområden hyser höga värden för såväl växt- och djurlivet som för det rörliga friluftslivet.

Sjöarna med strandområden ingår i riksintresseområdet för naturvård för Kroppefjäll. Områdena kring sjön pekas i värdebeskrivningen för riksintresset ut som särskilt värdefullt för friluftslivet.

Hästestruten, Fjällsäterstjärn samt södra delen av Svingsjön ingår även i Kroppefjälls naturreservat, som även har pekats ut som natura 2000-område enligt art- och habitatdirektivet. Området är av vildmarkskaraktär och är rikt på sjöar och tjärnar. Området hyser även ett rikt fågelliv, med arter som tjäder, järpe, storlom och pärluggla. Södra delen av Svingsjön beskrivs i reservatsbeslutet vara av stort värde för landskapsbilden, med sina öar, vikar och uddar. Vandringsleder finns i området och nyttjas populärt av allmänheten.

Utmed sjöarnas stränder växer gammal, värdefull skog, med tallar äldre än 200 år och områden med gott om död ved och lågor. Ett skogsområde vid Svingsjöns nordöstra strand omfattas av naturvårdsavtal.

Länsstyrelsens bedömning

Sjöarna med strandområden har höga värden för växt- och djurlivet samt för det rörliga friluftslivet. Exploatering kring sjöarna, även utanför hundrameterszonen, skulle innebära negativ påverkan på dessa värden. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Östersjön (bilaga 1.2-1.4)

Värdebeskrivning

Östersjön är en vildmarksbetonad sjö med höga upplevelse- och rekreationsvärden belägen ca 6 km söder om Färgelanda tätort. I väster är sjön förbunden med Ellenösjön genom ett smalt sund.

Sjön ingår i den så kallade "Flottarleden", som utgörs av ett 4 mil långt sjösystem som sträcker sig från Vassbottensjön i Munkedal till Långhalmen söder om Rådaneshöjden i Färgelanda kommun. Leden användes tidigare som flottningsled för timmer, men numera används vattenvägen, som går genom ett naturskönt landskap, som kanotled.

Söder om sjön ligger Dagsholms naturområde, med vandringsleder, grillplatser och lägerplatser med vindskydd. En cykelled finns också i området.

Kring sjön finns även flera mindre skogsområden som har pekats ut som nyckelbiotoper, och vid sjöns norra strand finns en strandäng.

Länsstyrelsens bedömning

Östersjön med strandområden har höga upplevelse- och rekreationsvärden. Närheten till Färgelanda tätort innebär också att området har värde som tätortsnära rekreationsområde. Exploatering kring sjön, även utanför hundrameterszonen, skulle innebära negativ påverkan på dessa värden. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Bemötande av inkomna yttranden

Länsstyrelsens bedömningar av vilka sjöar som bör omfattas av utvidgat strandskydd grundar sig i de riktlinjer som satts upp i förarbetena till strandskyddslagen. För många sjöar har mycket riktigt det generella strandskyddet bedömts vara tillräckligt, men för ett antal sjöar anser Länsstyrelsen att ett fortsatt utvidgat strandskydd är motiverat. I sammanhanget bör också påpekas att det generella strandskyddet har upphävts för ett stort antal mindre sjöar och vattendrag i Dalsland, och att dessa därför helt saknar strandskydd. Länsstyrelsen befarar att ytterligare minskning av det utvidgade strandskyddet i Färgelanda kommun med tiden kommer att påverka strandskyddets syften i området i stort negativt. Strandskydd är ett övergripande skydd som måste ses i ett större geografiskt perspektiv samt i ett längre tidsperspektiv. Många av värdena som finns kring sjöarna är beroende av att området som helhet bevaras. Exploatering av många mindre markområden som synes vara mindre värdefulla i dagsläget leder på sikt till en betydande fragmentering av strandområdet som påverkar både allemansrättslig tillgång och växt- och djurlivet i strandområdet.

Kommunerna har fått tillfälle att yttra sig över Länsstyrelsens förslag, och Länsstyrelsen har vägt in de inkomna synpunkterna i bedömningen.

Länsstyrelsen har i vissa fall anpassat strandskyddet efter befintliga bebyggelsegrupper, eftersom sådana områden ofta förlorat i värde för strandskyddets syften. Länsstyrelsen anser dock inte att det är lämpligt att generellt undanta alla bostadstomter från strandskydd. Anledningen till detta är att ny bebyggelse som placeras nära tomtgränsen kan få väldigt stor privatiserande effekt på kringliggande markområden. En bedömning måste därför göras i varje enskilt fall. Även vägar är i många fall är lämpliga avgränsningar för strandskyddsområdet, dock inte alltid. Hur nära vattnet vägen går samt områdets topografiska förhållanden har betydelse för om vägen är en lämplig avgränsning. En bedömning måste därför även här göras i varje enskilt fall.

I strandskyddslagen finns numera verktyg för att stimulera utvecklingen av landsbygden (7 kap 18 d-e miljöbalken). Särskilda LIS-områden får pekas ut av kommunen i syfte att möjliggöra exploatering i strandnära lägen som främjar den ekonomiska utvecklingen. Länsstyrelsen anser dock att dessa verktyg är tillräckliga och att det inte är lagstiftarens intention att strandskyddet ska minskas i samband med denna översyn i syfte att stimulera landsbygdsutvecklingen. Att undanta många små områden från strandskydd i syfte att stimulera bebyggelseutvecklingen riskerar att med tiden leda till fragmentering av strandområdena som påtagligt påverkar både allemansrättslig tillgång och växt- och djurlivet i strandområdet.

Länsstyrelsen bedömer att de sjöar i Dalsland som har så höga värden att ett utvidgat strandskydd är motiverat bör få ett strandskydd på upp till 200 m, med anpassningar för befintliga exploateringar. 200 m är det skyddsavstånd som gäller idag vid sjöarna, och det avstånd som föreslås gälla på andra

sidan länsgränsen i Värmlands län. Undantaget är Vänern, som idag har och fortsätter ha upp till 300 m strandskydd, till följd av den unika miljö som finns i och kring sjön.

De allra flesta sjöar som omfattas av strandskydd i länet har generellt strandskydd om 100 m. Utvidgat strandskydd gäller bara i områden som är extra skyddsvärda med hänsyn till strandskyddets syften. Att minska strandskyddet till 100 m vid samtliga sjöar i länet skulle kunna medföra en kraftig nybyggnation i många områden, och en fragmentering av strandområdena, med följderna att allmänhetens tillgång till strandområdena generellt skulle minska samt att förhållandena för växt- och djurliv skulle försämrats. Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd vid uppräknade sjöar, med de motiveringar som angivits i besluten är nödvändiga för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften. Strandskyddslagens inriktning om anpassning efter lokala förhållanden vad gäller bla exploateringsstryck gäller framförallt kommunernas möjlighet att peka ut sk LIS-områden, där lättnader i strandskyddet ska gälla till förmån för landsbygdsutveckling. Länsstyrelsen väger in frågor som framtida exploateringsstryck i bedömningen av om utökad strandskydd behövs i ett område. Även i kommuner som i stort har ett lågt exploateringsstryck kan det dock finnas intresse av att bygga strandnära fritidshus mm i specifika områden. Länsstyrelsen anser att möjligheten att de verktyg för landsbygdsutveckling som finns inksrivna i lagen är tillräckliga och att det inte är lagstiftarens intention att strandskydd ska minskas i samband med denna översyn enbart i syfte att stimulera landsbygdsutvecklingen.

Länsstyrelsens bedömningar av dispensansökningar och undantag för areella näringar måste följa den praxis som utvecklas kring lagstiftningen. Vare sig lagstiftning eller praxis kan påverkas i samband med detta beslut.

Intresseprövning

Föreslagna utvidgningar av strandskyddsområden omfattar sådana områden som idag har, eller inom överskådlig framtid kan väntas få, mycket höga värden för allmänhetens friluftsliv och/eller för växt- och djurlivet. Ett utvidgat strandskydd är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa syftena med strandskyddet i dessa områden. Detta medför vissa inskränkningar i användningen av mark- och vatten. Beslutet innebär totalt sett en minskning av strandskyddets omfattning i Färgelanda kommun jämfört med dagsläget. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att förordnandet inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Upplysningar

I de fall anpassningar av strandskyddsgränsen har gjorts med hänsyn till befintliga bostadstomter är den nya gränsen i de flesta fall avsedd att följa fastighetsgränserna. I de fall fastighetsgränsen är felaktigt inlagd i kartan är det den faktiska fastighetsgränsen som ska vara vägledande för tolkningen av var strandskyddsgränsen går.

Vid sidan av strandskyddsbestämmelserna gäller annan lagstiftning som vanligt.

Kungörelse

Beslutet ska, tillsammans med övriga kommunvisa beslut i Västra Götalands län, kungöras i Post- och inrikes tidningar, länets författningssamling samt i Göteborgs Posten, Bohusläningen, Strömstads Tidning, Lysekils-Posten, Dalsläningen, Skaraborgsbygden och Borås tidning.

Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen var införd i ortstidning enligt 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bifogat formulär 04.

I detta ärende har Länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat. Naturvårdshandläggare Linnea Bertilsson har varit föredragande. Att Naturvårdsdirektör Sven Swedberg, Karin Slättberg för Samhällsbyggnadsenheten, Jan Gustafsson för Vattenvårdsenheten, Karolina von Mentzer för Kulturmiljöenheten, Torbjörn Johnson för Landsbygdsenheten och Anna Roslund för Rättsenheten har deltagit intygas av Linnea Bertilsson

Lisbeth Schultze

Linnea Bertilsson